

BUDGET 2026

DEL 2

ANBY
KOMMUN

Innehållsförteckning

Kommunövergripande anslaget.....	3
Ansvarsområde - Allmänna utskottet.....	3
Verksamhetsbeskrivning	3
Verksamhetsförändringar	3
Framtiden - Förväntad utveckling.....	4
Budget 2026.....	6
Kommunserviceavdelningen	8
Ansvarsområde - Allmänna utskottet.....	8
Verksamhetsbeskrivning	8
Omvärldsanalys	8
Verksamhetsförändringar	11
Framtiden - Förväntad utveckling.....	11
Budget 2026.....	13
Barn- och utbildningsavdelningen.....	16
Verksamhetsbeskrivning	16
Omvärldsanalys	18
Verksamhetsförändringar	20
Framtiden - Förväntad utveckling.....	20
Budget 2026.....	22
Sociala avdelningen	25
Verksamhetsbeskrivning	25
Omvärldsanalys	26
Verksamhetsförändringar	28
Framtiden - Förväntad utveckling.....	29
Budget 2026.....	30
Samhällsbyggnadsavdelningen	33
Verksamhetsbeskrivning	33
Omvärldsanalys	34
Verksamhetsförändringar	35
Framtiden - Förväntad utveckling.....	36
Budget 2026.....	37

Kommunövergripande anslaget

Ansvarsområde - Allmänna utskottet

Allmänna utskottet (AU) är beredande organ till kommunstyrelsen med uppdraget att leda och följa den egna verksamheten utifrån kommunstyrelsens direktiv. Dessutom är AU kommunstyrelsens personalorgan. Allmänna utskottet består av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Inom ramen för allmänna utskottets kommunövergripande budgetram finansieras

- Kommungemensamma kostnader
- Överförmyndarverksamheten
- Revision
- Kommunfullmäktige

Verksamhetsbeskrivning

Det kommunövergripande anslaget omfattar två områden; kommungemensamt och överförmyndarverksamheten.

Kommungemensamt

Inom det kommungemensamma anslaget finansieras kostnader som är övergripande för kommunen. Det innefattar:

- Kommunledning
- HR- och ekonomienheter
- Näringslivsverksamhet
- Arvoden till förtroendevalda i kommunstyrelsen, utskotten samt samhällsbyggnadsnämnden
- Diverse bidrag och projekt
- Kommunstyrelsens oförutsedda anslag
- Kommunalt partistöd
- Kommunhuset; hyra, drift
- Medlemsavgifter i SKR, Regionförbundet, Höglandsförbundet med flera

Överförmyndarverksamheten

Arvodering samt kostnader för gode män. Överförmyndaren hanterar även gode män för ensamkommande flyktingbarn som finansieras av Migrationsverket.

Revision

Arvodering av lekmannarevision, gemensamt revisionskontor inklusive upphandlad räkenskapsrevision. I revisionen ingår även Aneby kommuns andel av Höglandsförbundets revision.

Verksamhetsförändringar

Kommunövergripande

Nedan beskrivs de förändringar som budget 2026 innehåller.

Kompensation för indexuppräknings

Det kommunövergripande anslaget har tillskjutits 120 tkr i kompensation för prisutvecklingen, inklusive uppräknings av bidrag till Åsens by med 18 tkr.

KS oförutsett, innovation

KS oförutsett innovation tas bort, -200 tkr.

Medlemsavgifter

Politisk verksamhet har tillskjutits 50 tkr för medlemskap i föreningen SmåKom.

Omfördelning av medel

Det sker en omfördelning av budget med 20 tkr från kommunövergripande till politisk verksamhet för kostnader för bidrag.

	Belopp, tkr
Indexjustering inkl. uppräknig bidrag Åsens by	120
KS oförutsett minskas med	-200
Medlemsavgift till SmåKom	50
Summa	-30

Överförmyndarverksamheten

Överförmyndarverksamhetens driftbudget för 2026 ökas med 74 tkr, från 946 tkr till 1 020 tkr i kompensation för prisutveckling samt för utökning av ny tjänst.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges driftbudget tillskjuts en engångskostnad på 100 tkr för valet 2026. Vilket ger en budgetförändring från 353 tkr till 453 tkr för 2026.

Revision

Aneby kommun ingår i ett gemensamt revisionskontor tillsammans med Eksjö kommun, Ydre kommun samt Vadstena kommun. Revisionens driftsbudget för 2026 utökas med 34 tkr för ökade kostnader. För 2026 tillskjuts en engångskostnad på 125 tkr för fördjupad granskning, vilket ger en budgetförändring från 629 tkr till 788 tkr för 2026.

I revisionens budget avser 18 tkr Höglandsförbundets revision.

Framtiden - Förväntad utveckling

Aneby kommun står likt övriga kommuner i Sverige inför stora utmaningar kopplade till demografiska förändringar, kompetensförsörjning och krav på ökad effektivitet. För att möta dessa utmaningar krävs ett målmedvetet och långsiktigt omställningsarbete i hela organisationen.

En central del i detta arbete är att stärka chefers och stödfunktionernas förmåga att ställa om till nya förutsättningar. Genom att utveckla ledarskapet och skapa förutsättningar för att leda i förändring kan organisationen säkerställa att omställningen sker på ett hållbart och inkluderande sätt.

Genomförd genomlysning har brutits ner i en handlingsplan med identifierade processer, rutiner och förändringar som tillsammans bidrar till en effektiv förvaltning. Under 2026 kommer arbetet med upprättad handlingsplan fortgå med fokus på dess genomförande. Syftet är fortsatt att uppnå en ändamålsenlig organisation som klarar av att leverera välfärdstjänster med hög kvalitet även framöver.

Det är väsentligt att välfärdens resurser läggs på rätt saker, inte minst när behoven ökar. Tillsammans med de andra kommunerna inom Höglandsförbundet utvecklas för närvarande ett datadrivet arbetssätt i syfte att möjliggöra faktabaserade beslut med större precisionen vad det gäller prioriteringar och resursfördelning. Initiativet främjar innovativa lösningar och tvärfunktionella arbetssätt som stärker den gemensamma förmågan att möta välfärdsutmaningen.

Den ekonomiska styrningen och uppföljningen behöver fortsatt prioriteras och utvecklas. En tydlig och transparent ekonomistyrning är väsentlig för att kunna prioritera rätt insatser med målet att ekonomin och budgeten är i balans.

Arbetet med att utveckla en varumärkesplattform och ett platsvarumärke för Aneby kommun pågår från och med hösten 2025, arbetet kommer fortgå in under kommande år. Syftet är att särskilja Aneby från andra platser genom att ta fram ett gemensamt språk, en tydlig berättelse och en grafisk

identitet som stärker kommunens attraktionskraft. Målet är att locka nya invånare, företagsetableringar och besökare, samtidigt som arbetet bidrar till ökad trivsel, lokal stolthet och delaktighet bland kommuninvånare och civilsamhället. Arbetet sker i nära samverkan med det lokala näringslivet, föreningar, organisationer och invånare, inte minst i syfte att fånga och beskriva Aneby kommuns unika karaktär och styrkor. Den breda förankringen är väsentlig för att skapa ett varumärke som upplevs som äkta och relevant.

Att vara en attraktiv arbetsgivare förutsätter ett starkt fokus på trivsel, arbetsmiljö och ledarskap. Under 2026 fortsätter Aneby kommun att utveckla arbetet med en hälsofrämjande arbetsplats där målet är att skapa en arbetsmiljö som främjar välbefinnande, engagemang och långsiktig hållbarhet. De hälsofrämjande insatserna syftar primärt till att stärka den psykosociala arbetsmiljön, minskad sjukfrånvaro, trivsel och delaktighet samt förebygga stress hos medarbetarna. Ett gott arbetsklimat är också avgörande för att minska personalomsättningen och motverka brist på kompetens. För att lyckas med detta krävs ett fortsatt och tydligt fokus på chefernas förutsättningar att leda i förändring. Genom att stärka ledarskapet och de stödjande funktionerna skapas förutsättningar för ett tillitsfullt, engagerande och hållbart ledarskap som driver utvecklingen framåt.

Den demografiska utvecklingen, med en växande andel äldre invånare – särskilt i åldersgruppen 80 år och äldre – fortsätter att utmana välfärdssystemet, både nationellt och i Aneby kommun. För att möta dessa utmaningar krävs en fortsatt omställning av kommunens verksamheter, där nya arbetssätt successivt implementeras.

Den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft 2025, förstärker behovet av denna omställning. Lagen betonar vikten av ett systematiskt och långsiktigt förebyggande arbete, med fokus på psykisk hälsa, social gemenskap och individens delaktighet. Genom att arbeta med tidiga insatser och tillgängliga stödformer kan kommunen minska behovet av mer omfattande insatser längre fram. Aneby kommun arbetar därför aktivt med att anpassa verksamheterna i linje med lagens intentioner. Det innebär bland annat att stärka samverkan mellan olika aktörer – såsom regionen, civilsamhället och näringslivet – samt att skapa förutsättningar för invånarnas egenmakt och delaktighet. Särskilt fokus läggs på att förbättra ungas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och att främja social hållbarhet i hela kommunen.

Under 2026 fortsätter arbetet med att utveckla hållbara och resurseffektiva lösningar, där digitalisering spelar en viktig roll. Genom att fortsatt införa digitala verktyg och välfärdsteknik kan verksamheterna förbättra tillgängligheten, effektivisera arbetsflöden och frigöra tid för de mer värdeskapande insatserna.

Det säkerhetspolitiska läget och den ökade risken för svårigheter att upprätthålla den kommunala verksamheten medför att ständigt behov av revidering av kontinuitetsplanering. Vidare medför det säkerhetspolitiska läget ökad medvetenhet avseende informationssäkerhet.

Budget 2026

Ekonomi

Belopp, tkr	Budget 2025	Budget 2026	Förändring
Politisk verksamhet	5 213	5 101	-112
Intäkter	0	0	0
Personalkostnader	3 628	3 641	13
Övriga kostnader	1 585	1 460	-124
Kommunledning, näringsliv och gemensamma verksamheter	12 260	12 289	29
Intäkter	-225	-378	-153
Personalkostnader	2 993	2 996	3
Övriga kostnader	9 492	9 671	179
Ekonomi	5 186	5 224	38
Intäkter	-10	0	10
Personalkostnader	3 657	3 653	-3
Övriga kostnader	1 540	1 571	31
HR	4 480	4 736	255
Intäkter	-96	-30	66
Personalkostnader	2 595	2 742	146
Övriga kostnader	1 981	2 024	43
Index		0	
NETTORAM	27 139	27 350	210

Anslag enligt Budget del 1 2026, 26 942 tkr, därefter tillkommer helårseffekt löner 268 tkr, PO justering -80, justering för kostnader inom Höglandsförbundet 220 tkr.

I den kommunövergripande budgeten finns KS-oförutsedda medel om 400 tkr, ingår under politisk verksamhet.

Verksamhetens mål

Perspektiv: Attraktiv kommun

Styrtal	Målvärde
Aneby kommuns sammanfattande omdöme som företagskommun enligt Svenskt Näringsliv	3,8

Perspektiv: God ekonomi

Styrtal	Målvärde
Prognosen/utfallet för verksamhetens kostnader är inom tilldelad ram.	100 %

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

Styrtal	Målvärde
Hållbart medarbetarengagemang (HME), index	90
Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	4,9 %

Kommunserviceavdelningen

Ansvarsområde - Allmänna utskottet

Allmänna utskottet (AU) är beredande organ till kommunstyrelsen, med uppdraget att leda och följa den egna verksamheten inom Kommunövergripande och Kommunserviceavdelningen utifrån kommunstyrelsens direktiv samt utgör personalorgan. Allmänna utskottet består av fem ledamöter och fem ersättare.

Verksamhetsbeskrivning

Uppdragsbeskrivning

Kommunserviceavdelningens olika verksamheter ger stöd och service till kommunens invånare, förvaltningsorganisationen och den politiska organisationen. Inom avdelningen finns följande enheter:

Administrativa enheten

- **Kommunikation** Ansvarsområdet är att samordna och driva kommunens interna och externa kommunikation.
- **Reception och växel** Ansvarsområdet är kommunhusets reception, växel, telefoni, posthantering samt turismfrågor.
- **Digitalisering** Ansvarar för att strategiskt leda och samordna organisationens utveckling med stöd av digitalisering. Inom verksamheten finns kommunens övergripande budget för IT- och telefoni.
- **Politiska administrationen** Ansvarsområdet består av ärende- och dokumenthantering till politiker och tjänstepersoner inom hela förvaltningen.
- **Upphandling** Ansvarar för att strategiskt leda och samordna kommunens inköp samt genomföra upphandlingar.

Tekniska enheten

- **Fastighet** Ansvarar för att förvalta och utveckla kommunens fastigheter och anläggningar.
- **Gata och Park** Ansvarar för att förvalta och utveckla kommunens offentliga miljöer.

Kostenheten

Enheten ansvarar för produktion och distribution av mat till barn- och utbildningsavdelningens verksamheter samt sociala avdelningens särskilda boende och hemdistribution till äldre med bistånd.

Lokalvårdsenheten

Enheten ansvarar för lokalvård i kommunens verksamhetslokaler.

Omvärldsanalys

Elenergi Det finns osäkerheter när det gäller kostnaderna för elenergi. Kommunen har sedan 2025 ett nytt avtal. Priserna justeras inför årsskiftet, för 2026 kommer avtalspriserna att ligga kvar på i stort sett samma nivå som 2025. Men kostnadsbilden är ändå osäker med anledning av att elnätsbolagen inför en effektagift för el, vilket kommer att påverka den totala kostnaden. Vad kostnaden för effektagiften kommer att bli i realiteten är ännu osäkert. Införandet är påbörjat och avgiften kommer att gälla fullt ut senast 2027. Förutom att kostnaden tillkommer kommer införandet troligtvis kräva planerade effektuttag, det vill säga att man kommer behöva ställa om på ett sätt som gör att energiuuttaget fördelas över dygnet.

Krav från Boverket (2025) Alla byggnader med en energiförbrukning över 290 kW ska ha system

för fastighetsautomation och fastighetsstyrning. Kravet innebär att fokus även fortsatt behöver ligga på att byta ut teknik.

Nya regler, skärpt arbetsmiljöansvar för byggherrar Bygger på ny AFS från 2023, med skärpta krav från 2025. Kraven innebär ett större ansvar för kommunen i planering och projektering i byggprojekt.

Teknisk utveckling Ny teknik möjliggör effektivisering, det kommer dock krävas prioritering av såväl personella som ekonomiska resurser för att göra de omställningar som införanden av ny teknik innebär. Verksamhetsutvecklingen kommer även kräva satsningar på kompetensutveckling för verksamheternas medarbetare, för att kunna nyttja den nya tekniken på ett sätt som ökar effektiviteten.

Systemlösningar och licenser Under 2026 förväntas kostnaderna bli högre för vissa systemlösningar och licenser. Till exempel för kommunens webbplattformar och för licenser kopplade till AI-användning.

Valet 2026 Valsamordningen ligger inom avdelningen i den politiska administrationen, vilket kommer påverka prioritering av arbetsuppgifter för de medarbetare som är involverade i valarbetet.

Arkivering Det är av vikt att säkerställa att arkiveringen görs på ett sätt som gör att framtida medborgare kan ta del av de handlingar som kommunen är skyldig att bevara, arkiveringen är även styrd genom arkivlagen. Aneby kommun saknar, särskild kompetens inom området. I det fall beslut tas om att samverka i högre grad på höglandet, genom att till exempel ha en gemensam arkivarieskurs, kommer kostnader att tillkomma för detta. Viss kompetens behöver också finnas inom kommunens verksamhet, fortsatt kompetensutveckling inom arkivområdet kommer behövas inom den politiska administrationen som även hanterar arkivet.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling Avdelningen har flertalet specialistfunktioner, inom vilka områden det generellt är hård konkurrens vid rekrytering. Kompetensutveckling sker löpande för att säkerställa rättssäkerhet och utveckling, men också för att bidra till en god arbetsmiljö för medarbetarna.

Måltidsmiljö Ett prioriterat område för kostenheten är att arbeta vidare med hur måltiden och måltidsmiljön kan stimulera en god måltidsupplevelse för alla åldrar. Det handlar om att arbeta utifrån flera aspekter, såsom att skapa delaktighet hos enhetens brukare och kunder, menyplanering och en trivsamt miljö i lokalerna. En viktig del är kompetensutveckling och information, inte bara för kostenhetens medarbetare utan även för andra verksamheters personal samt brukare och kunder. För fortsatt arbete är det viktigt att intensifiera samarbetet mellan avdelningarna och att arbeta kontinuerligt med effektiviserings- och utvecklingsarbete utifrån gemensamma målsättningar.

Förändringar av verksamhetslokaler De förändringar som kommer behöva göras i såväl barn- och utbildningsavdelningens och sociala avdelningens verksamheter med anledning av den förändrade demografin påverkar tekniska enheten, lokalvårdsenheten och kostenheten vad gäller planering och behov av personalresurser.

Hållbara investeringar En stor del av investeringsbudgeten avser investeringar som verkställs av tekniska enheten, dessa genomförs ofta i samarbete med andra avdelningar inom organisationen. De investeringar som kommunen gör behöver vara väl avvägda utifrån ett hållbarhetsperspektiv, där målsättningen är att kommunens investeringar ska bidra till en hållbar miljö, främja hälsa och effektivisera. Kostnaden ska även vara hållbar ekonomiskt, till exempel utifrån hur investeringen påverkar driftkostnaden för samtliga berörda verksamheter. Avdelningarna samarbetar till viss del inom hållbarhetsfrågor, till exempel i arbetet med att utveckla kommunens utemiljöer. För fortsatt arbete är det viktigt att hitta fler samarbetsområden och dra ytterligare nytta av varandra, exempelvis för att höja kompetensen kring hållbarhet kopplat till de projekt som genomförs.

Förutsättningar för digitalisering - informationssäkerhet, dataskydd och digital mognad Stor vikt behöver även fortsättningsvis läggas på att öka medvetandet i organisationen kring informationssäkerhet och dataskydd. Dels med anledning av det förändrade säkerhetsläget globalt, men även när vi nu arbetar på distans i väsentligt högre utsträckning än tidigare och då de digitala mötena har ökat till antal. Till viss del drivs arbetet inom ramen för de projekt kommunen deltar i, där struktur och rutiner tas fram för att främja en god säkerhetskultur vilket är en förutsättning för till exempel systemsamverkan.

Digitalisering utgör metoden för verksamhetsutveckling där innovativa och automatiserade digitala lösningar implementeras för att främja effektiviteten. Metoden kan resultera i nya digitala lösningar, men även förändrade och digitaliserade arbetssätt som bidrar till en optimerad resursanvändning, förbättrad medborgarservice och ökad självständighet för individen. En förutsättning för att få full effekt av ny teknik är tillgången till samlad data och att kommunen äger och har kontroll på sin data.

Under 2026 kommer det höglandsgemensamma arbetet kring Precisionsvälfärd att fortsätta. Arbetet kring Precisionsvälfärd är en del av kommunens omställning till ett datadrivet arbetssätt, för att möta välfärdsutmaningen med bibehållen kvalitet och ekonomi. Ett datadrivet arbetssätt ger bland annat möjligheter till att fatta snabbare och mer träffsäkra beslut baserade på tillgänglig och kvalitetssäkrad data och är även en förutsättning för innovation, automatisering och effektivare resursanvändning.

Arbetet med att öka den digitala mognaden i organisationen behöver fortgå, då den är en förutsättning för att bättre kunna ta till vara på möjligheter att utveckla verksamheternas processer med stöd av digitalisering. Kommunen samverkar på olika sätt inom området med såväl övriga höglandskommuner och Höglandsförbundet som med övriga kommuner i länet och Regionen. Samverkan sker även nationellt. Samverkan kan till exempel handla om strategi och kompetensutveckling.

Artificiell intelligens (AI) Den förändring och de möjligheter som AI-drivna lösningar innebär anses vara ett av de områden som kan hjälpa oss att hantera utmaningarna kring framtida rekrytering- och välfärdsbehov till följd av en förändrad demografi. AI kan användas på många sätt för att underlätta digitaliseringen av olika verksamheter. Ett exempel är att använda AI för att automatisera processer och uppgifter som tidigare utförts manuellt. Det kan innefatta automatisering av datainmatning, analysering av stora mängder data eller förutsägelse av framtida trender och beteenden.

Samtidigt möter vi flera utmaningar kring AI-frågan, till exempel begränsade personella resurser för att hantera omställning och införande, begränsade tekniska förutsättningar för att möta verksamheternas behov, säkerhetsutmaningar då leverantörer integrerar AI i sina produkter, verksamheter som använder AI-verktyg utan samordning eller långsiktig målsättning. AI är en teknik som inte kommer att kunna införas ett till ett mot befintliga arbetssätt utan betydande verksamhetsutveckling, vilket kräver förmåga till förändringsledning.

Höglandskommunerna har tillsammans med Höglandsförbundet initierat ett arbete för att samverka kring fortsatt införande av AI. Inom ramen för initiativet har en utredning genomförts i samarbete med bland annat Göteborgs universitet. Utredningen gav i sin slutrapport förslag till hur samverkan kring AI kan se ut och hur förutsättningar kan skapas för att ge hållbarhet över tid. Utredningens slutrapport har sedan bildat grund för en höglandsgemensam handlingsplan, med olika huvudområden. Handlingsplanen utgör den strategiska inriktningen och kommer att kompletteras med genomförandeplaner för varje huvudområde, med en tydlig utgångspunkt i hur arbetet ska drivas framåt. Arbetet med genomförandeplaner är påbörjat och kommer att fortgå under 2026.

Cybersäkerhetslagen Cybersäkerhetslagen är en ny lag som börjar gälla i januari 2026. Lagen bygger på NIS2-direktivet som antogs 2022 och trädde i kraft oktober 2024. NIS2-direktivet syftar till att uppnå en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen. Direktivet är omfattande och ställer krav på cybersäkerheten för organisationer som levererar samhällsviktiga tjänster. Jämfört med det tidigare direktivet NIS ställs än tydligare krav på bland annat riskanalyser och olika säkerhetsåtgärder. Genomförandet kan komma att medföra indirekta kostnader för kommunen via ökade anslag till Höglandets IT (HIT), som hanterar informationssäkerhet och dataskydd för kommunen. Direktivet kan även påverka kommande avtalskostnader för system och digitala verktyg till att öka, med anledning av högre ställda krav.

Genomförande av initiativ kopplade till SKR:s "Handslaget för digitalisering" Handslaget för digitalisering handlar om att kommunerna och SKR-koncernen går samman om konkreta digitaliseringsinitiativ. Initiativen finns inom områden som socialtjänst, skola, grundläggande infrastrukturella förutsättningar och kompetensförsörjning inom digitalisering. SKR har tagit fram 13 initiativ för att nationellt samla och likrikta arbetet med digitalisering inom offentlig sektor. Arbetet är en del av strategin för att hantera kommande utmaningar inom välfärden. En förutsättning för att Aneby kommun ska kunna genomföra initiativen är samverkan, såväl på

höglandet som regionalt och även inom organisationen för att lösa utmaningar kring till exempel personella resurser och kompetens för genomförandet inom de olika initiativen. Ett högländsgemensamt arbete pågår med införande av bland annat Digital post och Säker digital kommunikation (SDK). De initiativen förväntas vara fullt genomförda under 2026 och kommer att påverka kostnaderna för porto till att bli lägre, medan kostnader för teknik och licenser kommer att tillkomma.

Verksamhetsförändringar

Kompensation för indexuppräknings

Kommunserviceavdelningen har tillskjutits 191 tkr i kompensation för prisutvecklingen. Fördelning av medlen går till tekniska enheten och kostenheten för ökade kostnader.

LSS boende

Kostnaderna för drift av nytt LSS boende tillskjuts med 363 tkr.

Vireda

Kostnaderna för drift av ny byggnad i Vireda skola tillskjuts med 830 tkr.

Livsmedel

Kostenheten tillskjuts 150 tkr för livsmedelskostnader.

	Belopp, tkr
Indexjustering	191
LSS drift	363
Vireda drift	830
Livsmedel	150
Summa	1 534

Framtiden - Förväntad utveckling

I september 2023 presenterade Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, sin femte omvärldsanalys; ”Vägval för framtiden 5”. Omvärldsanalysen siktar mot 2035 och presenteras i fem spänningsfält; demografi, globalisering, grön omställning, värderingar och teknikutveckling. Dessa bryts ner i tio trender som påverkar det kommunala och regionala uppdraget fram mot år 2035.

Kommunserviceavdelningens verksamheter påverkas och kommer att påverkas även framöver, i olika omfattning och på olika sätt, av de trender som identifierats.

De av SKR utpekade trenderna;

- Demokratin utmanas
- Samhällskontrakt under omförhandling
- ”Tyckekonomin” breder ut sig
- Fler vägar till kunskap
- Demografiska utvecklingen utmanar
- AI förändrar arbetslivet
- Autonoma system med eller utan människa
- Invånare med alltmer ojämlika livsvillkor
- Omfattande resurser krävs för att hantera klimatförändringen
- Ökad efterfrågan på kritiska resurser

Det ekonomiska läget, kombinerat med en förändrad demografi, ett förändrat omvärldsläge, snabb teknisk utveckling och förändrade behov hos kommuninvånarna, gör att det inte längre är hållbart att bedriva verksamhet på det sätt vi gör idag. Verksamheterna behöver utmana nuvarande arbetssätt, tänka nytt och våga testa nya lösningar som resulterar i mer kostnadseffektiva processer. Att möta den snabba samhällsutvecklingen genom verksamhetsutveckling och omställning är och kommer att vara utmanande, då förändringsarbete tar tid eftersom det inkluderar att arbeta med

värderingar och kultur.

Genom att förstå invånarnas behov och omvärldens påverkan kan vi utveckla värdeskapande arbetssätt och tjänster. Med en behovsdriven utveckling kan vi hitta nya och bättre sätt att möta behoven nu och i framtiden. Förståelsen för invånarnas behov behöver bygga på fakta, det vill säga relevant data. En av förutsättningarna för att göra korrekta analyser med stöd av data är att kommunen äger och har kontroll över sin information. Informationen, som finns i olika system och lagringsytor, behöver kunna samlas och visa helheten av data för att ge en komplett bild och ett relevant underlag att basera analyser och beslut på.

Digitalisering är en möjliggörare för nya innovationer och är verksamhetsutveckling med teknik som hävstång, men det är samtidigt viktigt att säkerställa att digitaliseringen sker inkluderande, så att ingen lämnas utanför på grund av bristande teknisk kunskap, funktionsnedsättning eller andra hinder.

Tekniska framsteg inom bland annat artificiell intelligens (AI) och automationer förändrar vårt sätt att leva, arbeta och röra oss samt ger hopp om lösningar på flera stora utmaningar som vi står inför. Digitaliseringen har bidragit till en enklare vardag med tjänster som erbjuder service platsobundet i stort sett dygnet runt, men den innebär också ökade risker och en ökad sårbarhet på en rad områden som till exempel elförsörjning, IT-driftsäkerhet och informationssäkerhet. När teknisk utrustning och tjänster kopplas ihop digitalt ökar sårbarheten, både för samhället och individen. Dessutom medför en förändrad brottslighet nya risker, där digitaliseringen ökat möjligheterna för bland annat id-kapning, hackning, samt övertagande och styrning av digital utrustning såväl som processer. För att möta utmaningarna inom informationssäkerhet och dataskydd krävs en ökad medvetenhet i organisationen.

Samhällets utveckling bidrar till nya möjligheter i verksamheternas utvecklings- och förändringsarbete, samtidigt som det också finns stora utmaningar i att möta densamma. Idag saknas tillgång till vissa kompetenser, medan andra helt eller delvis behöver ställas om för att möta framtidens behov och den tekniska utvecklingen som sker. Att förstå den digitala transformationen och hur den påverkar arbetssätt och arbetsuppgifter är en viktig del i kompetensförsörjningen.

Samverkan med andra kommuner, regionen, myndigheter, näringsliv, civilsamhället och internt inom Aneby kommunkoncern är avgörande för att dra nytta av gemensamma resurser, dela kunskaper och erfarenheter samt skapa synergier inför framtiden. Intern samverkan kring gemensamma processer stärker kommunikation och effektivitet, vilket ger bättre och mer sammanhållna lösningar för invånarna. Detta bidrar till en hållbar tillväxt och utveckling, samtidigt som starka lokala och regionala nätverk för en inkluderande framtid för alla kan etableras och utvecklas.

Budget 2026

Ekonomi

Belopp, tkr	Budget 2025	Budget 2026	Förändring
Övergripande KSA I I 000			
Intäkter	0	0	0
Personakostnader	1 236	1 238	2
Övriga kostnader	899	2 064	1 166
Nettokostnad	2 135	3 302	1 168
Tekniskaenheten I I 2*			
Intäkter	-36 069	-35 751	318
Personakostnader	7 499	7 215	-284
Övriga kostnader	15 230	15 331	100
Nettokostnad	-13 340	-13 206	135
Lokalvårdsenheten I I 300			
Intäkter	-9 020	-9 020	0
Personakostnader	8 097	8 107	9
Övriga kostnader	1 048	1 048	0
Nettokostnad	126	135	9
Kostenheten I I 400			
Intäkter	-17 889	-17 889	0
Personakostnader	11 206	11 230	24
Övriga kostnader	8 059	8 270	211
Nettokostnad	1 376	1 611	235
Administrativa enheten I I 1*			
Intäkter	-50	-50	0
Personakostnader	4 741	4 749	9
Övriga kostnader	2 654	2 654	1
Nettokostnad	7 344	7 354	10
Indexjustering			0
NETTORAM	-2 360	-803	1 557

Anslag enligt Budget del 1 2026, -1593 tkr, därefter tillkommer helårseffekt löner 1018 tkr, PO justering -206, justering för kostnader inom Höglandsförbundet -22 tkr.

Verksamhetens mål

Perspektiv: Attraktiv kommun

Avdelningens mål: Kommunserviceavdelningens verksamheter bidrar till en plats för trivsel, engagemang, delaktighet och trygghet

Strategier
Avdelningens verksamheter upplevs som tillgängliga, kommunicerar tydligt och strävar efter att skapa delaktighet
Avdelningens verksamheter präglas av objektivitet, effektivitet och god service utan att ge avkall på rättssäkerheten

Styrtal	Målvärde
Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun	3,5

Perspektiv: God ekonomi

Avdelningens mål: Kommunserviceavdelningens ekonomi är hållbar och i balans

Strategier
Avdelningens medarbetare och chefer har kunskap om verksamhetens uppdrag, mål och resurser
Effektiv resursanvändning med balans mellan vad som ska utföras och tillgängliga resurser

Styrtal	Målvärde
Prognosen/utfallet för verksamhetens kostnader är inom tilldelad ram.	100 %

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

Avdelningens mål: Kommunserviceavdelningen är en attraktiv och hälsofrämjande arbetsplats

Strategier
Avdelningens chefer strävar efter ett engagerat, närvarande och tillitsfullt ledarskap
Varje medarbetare känner till verksamhetens uppdrag och mål och känner delaktighet
God arbetsmiljö med ändamålsenliga och moderna arbetsförhållanden
Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska vara väl känt hos avdelningens medarbetare och chefer

Styrtal	Målvärde
Hållbart medarbetarengagemang (HME), index	82
Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	5,9 %

Perspektiv: Värdeskapande processer

Avdelningens mål: Kommunserviceavdelningen ger och skapar förutsättningar för välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor

Strategier
Avdelningens verksamheter arbetar kontinuerligt och systematiskt med omvärldsbevakning, utveckling, omställning och effektivisering
Avdelningens verksamheter använder digitalisering som metod för verksamhetsutveckling
Avdelningens verksamheter samverkar med andra verksamheter, kommuner, organisationer och civilsamhället

Perspektiv: Hållbart samhälle

Avdelningens mål: Kommunserviceavdelningen bidrar till och skapar förutsättningar för ett hållbart samhälle där kommuninvånarna känner delaktighet och hög livskvalitet

Strategier
Avdelningens verksamheter strävar efter att erbjuda kommuninvånare, kunder och brukare ändamålsenliga och professionella tjänster
Avdelningens verksamheter strävar efter att agera på ett förtroendeingivande sätt och främjar aktiv delaktighet
Avdelningens verksamheter ska verka för att minska klimatpåverkan

Styrtal	Målvärde
Energieffektivisering, minska nettoenergiförbrukningen i kommunens verksamhetslokaler, i kWh per kvadratmeter	
Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun	3,5
Måltidssvinn, gram per ätande	45

Barn- och utbildningsavdelningen

Verksamhetsbeskrivning

Barn och utbildningsavdelningen består av kommunens förskolor och grundskolor, kultur och fritid samt kulturskolan och enheten för vuxenutbildning samt kommunalt aktivitetsansvar (KAA). Aneby kommun har primärt samverkansavtal med Holavedens samverkansområde gällande gymnasieskola och vuxenutbildning. Dessutom har kommunen sekundära samverkansavtal för gymnasieskolan med Höglandet och Jönköpings kommun.

Barn och utbildningsutskottet består av fem ledamöter samt fem ersättare.

Regelverk

I skollagen regleras hur de olika skolformerna ska bedrivas, inklusive vilka rättigheter och skyldigheter som finns. Förordningar är ytterligare bestämmelser som preciserar och förtydligar det som regleras i skollagen exempelvis läroplanerna.

Skolverket beslutar dessutom om bindande bestämmelser som kallas föreskrifter. Dessa detaljerar hur lagar skall följas och ger konkreta riktlinjer för hur skolverksamheten skall bedrivas.

Uppdragsbeskrivning

Enligt skollagen 1 kap och 4 § " ska utbildningen inom skolväsendet syfta till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare."

Kultur och fritids samt kulturskolans verksamhetsområden syftar till att genom en meningsfull och rik fritid, stärka folkhälsa, bidra till en positiv samhällsutveckling, öka kommunens attraktivitet och främja demokrati.

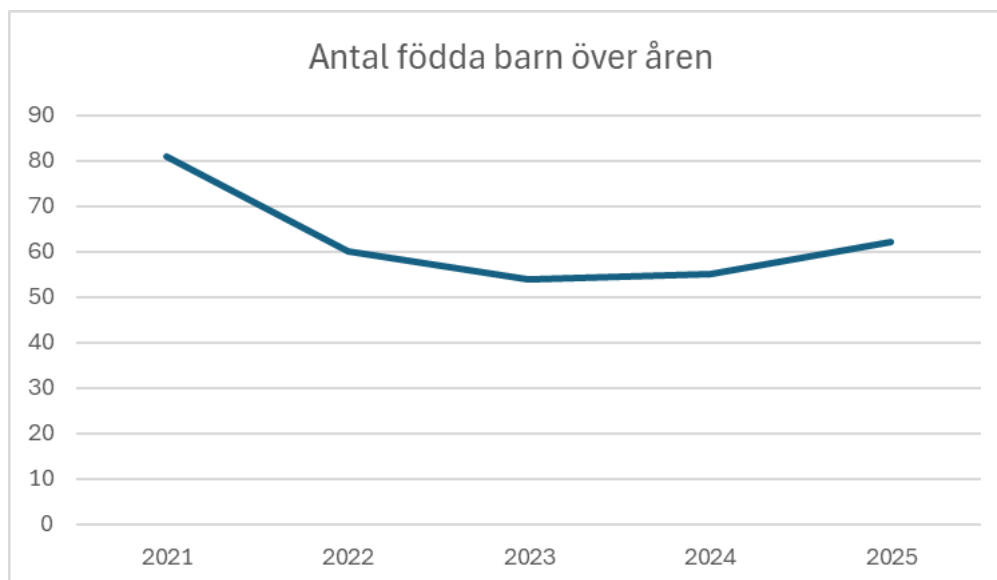
Verksamhetsområden

Förskolor och skolor

Aneby kommun har fem grundskolor F-9. Vårterminen 2026 går det 898 elever (vt 2025 854 elever) på våra grundskolor och till höstterminen 2026 går det 894 elever (ht 2025 878 elever). Elva elever är inskrivna i anpassad grundskola. Fritidshemmen i Aneby tar emot ca 350 - 380 elever varje år.

Furulidskolan är idag en årskurs 7-9 skola, Tallbacka F-6, Vireda skola F-5, Sunhult F-5 samt Parkskolan F-5. Från och med höstterminen 2026 bli kommunens skolor F-6 skolor vilket gör att vi får sammanhållna stadier på alla grundskolor.

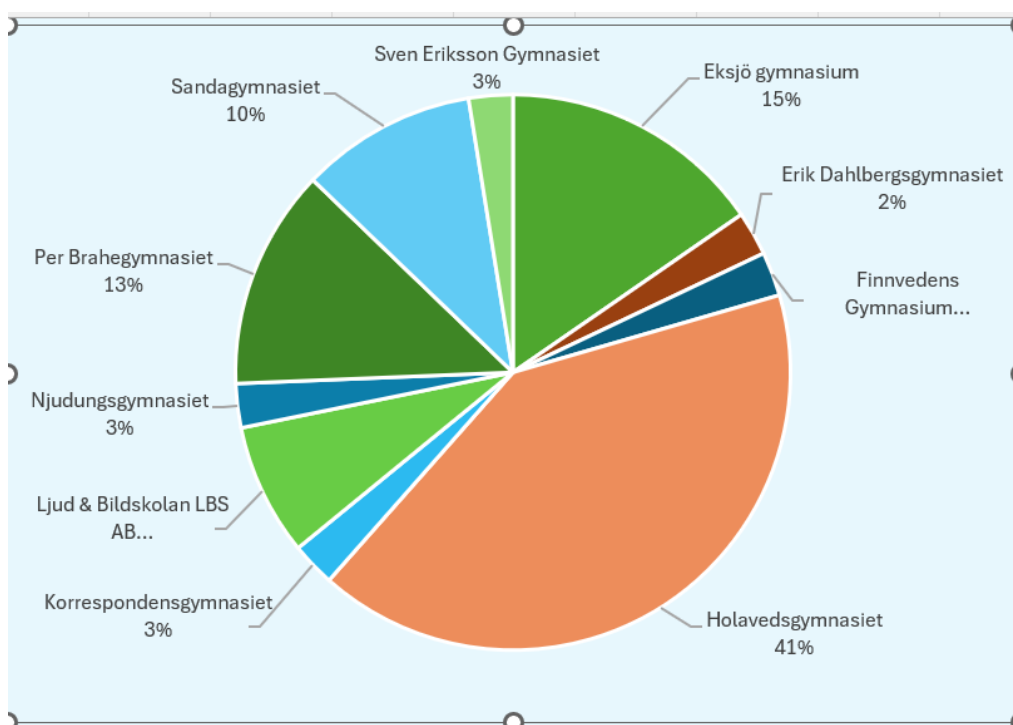
Under vårterminen 2026 öppnar vi åter den tillfälligt stängda avdelningen på Blåklinten, eftersom antalet barn på förskolan ökar. Just nu är 330 barn placerade i kommunens förskolor under vårterminen 2026. Det finns 53 barn som ännu inte har ansökt om plats, varav 18 har placering i annan kommun. Till hösten 2026 har 266 barn fått plats på någon av våra förskolor. Det är i nuläget lika många som under vårterminen, som fortfarande väntar på placering, men siffran är preliminär. Fram till och med 1 november 2025 har det fötts 62 barn i Aneby kommun. Diagrammet nedan visar antalet födda barn under åren 2021 till och med november 2025.

Gymnasieskolan

Läsåret 2025/2026 går det 309 elever i gymnasieskolan samt sju elever i anpassad gymnasieskola.

Antagning för årets gymnasieelever ser ut enligt följande:

All vuxenutbildning inklusive SFI köps av kringliggande kommuner och då främst från Tranås då Aneby ingår i Holavedens samverkansområde för all vuxenutbildning.

Kommunalt aktivitetsansvar

Avbrutna gymnasiestudier är en bidragande faktor till att unga inte kommer vidare i studier eller går ut i arbetslöshet efter gymnasiet. Kommunens arbete med kommunalt aktivitetsansvar har stärkts genom ett omtag där handlingsplanen reviderats och insatserna och ansvarsområdena tydliggjorts. Det behövs flera aktiviteter för att bryta ett utanförskap som avbrott i studier kan innebära. Inom kommunalt aktivitetsansvar samverkar sociala avdelningen och Barn- och utbildningsavdelningen för att genom olika insatser främja och förebygga att unga hamnar i arbetslöshet.

Kulturskolan

Kulturskolan bedriver undervisning i elva instrument. Hösten 2025 går det 238 elever på Kulturskolan. Det är elever i både enskild undervisning och i grupper. Cirka 100 unga står i kö och har ännu inte fått en plats. Piano/Sång-tjänsten ersätts till viss del av projektmedel från kulturrådet.

Kultur och fritid

Inom avdelningen finns även Kultur och fritid. Vårt bibliotek bedriver en aktiv och utåtriktad verksamhet. För att ge alla invånare möjlighet att låna böcker finns BIB - Bibliotek i byarna. Biblioteket bedriver mycket verksamhet mot förskolorna och skolorna i kommunen. Alla förskolor har läsinspiratörer som träffar bibliotekets personal löpande för att få inspiration och tips för att stärka språk och utveckling. En av bibliotekarierna från folkbiblioteket har anställts av grundskolan på 20% för att förstärka skolbiblioteksverksamheten. Denna person fungerar som stöd till den ansvariga skolbibliotekarien på varje grundskola.

Den öppna fritidsverksamheten består av en fritidsledare på 100% samt två medarbetare på 20% vardera som aktivt arbetar med att skapa en meningsfull fritid för barn och unga i Aneby. Fritidsgården Källan har öppettid en gång i veckan och planerar att under 2026 även ta källarvåningen i bruk. Tack vare den personalförstärkning som genomfördes hösten 2025 kommer verksamheten dessutom att utökas med ytterligare en öppettid. Det bedrivs även en mängd olika lovaktiviteter vid varje skollov och även löpande aktiviteter under året såsom idrottsskolan.

Omvärldsanalys

Det pågår arbete med samt har genomförts flera nationella reformer och förändringar inom förskola och skola.

*Nytt kapitel i skollagen. Under 2025 har skollagen utökats med ett nytt kapitel kring säkerhet i brottsförebyggande syfte. Kortfattat handlar det om att:

- Alla förskolor och skolor ska ha en beredskapsplan och ett löpande beredskapsarbete.
- Alla förskolor och skolor ska vidta åtgärder för att obehöriga inte ska ges tillträde när verksamheten pågår.
- Rektorn ska göra en polisanmälan om det kan misstänkas att ett brott har begåtts av en elev i samband med skolverksamheten, om inte övervägande skäl talar emot det.
- Rektorn ges möjlighet att under vissa förutsättningar besluta att väskor eller andra föremål som elever har med sig till skolan får undersökas, exempelvis om det är befogat för att upprätthålla säkerheten.

* Skolsocialt team. Inför läsåret 2025/2026 har kommunen startat upp ett skolsocialt team. Skolsociala teamet är ett sätt för skolan och socialtjänsten att tillsammans arbeta för att stärka förutsättningarna för elever att uppnå målen med utbildningen, skapa en lugn och trygg skolmiljö, öka elevers närvaro i skolan och ge stöd för att bryta en ogynnsam utveckling.

*Ny läroplan för förskolan. Förskolans läroplan har reviderats vilken implementeras i förskolorna under 2025/2026. Den nya läroplanen betonar språklig utveckling, högläsning, rörelse samt att de lärverktyg som används i första hand ska vara analoga.

*Professionsprogrammet. Det nationella professionsprogrammet trädde i kraft den 1 september 2025 och innehåller två huvudsakliga delar:

- en nationell struktur för kompetensutveckling för förskollärare, lärare och rektorer
- ett nationellt meriteringssystem för legitimerade förskollärare och lärare

För att professionsprogrammet ska få bästa möjliga genomslag behöver kommunerna på Högländet arbeta tillsammans. Genom samverkan kan vi skapa likvärdiga förutsättningar för alla medarbetare, oavsett vilken kommun de arbetar i. En gemensam arbetsgrupp inom högländssamverkan tillsätts därför under hösten 2025 som får i uppdrag att ta fram riktlinjer och stöd för implementeringen. Genom samverkan vill vi lägga grunden för ett hållbart och attraktivt professionsprogram som gynnar såväl medarbetare som elever och barn på högländet.

Flera omfattande utredningar pågår för närvarande och väntas leda till propositioner under 2026.

Utredningar

A horizontal timeline with a central axis labeled with months: Nov, Dec, Jan, Feb, Mars, April, Maj, Jun, Hösten, Dec, 2026. Above the axis, five red boxes are connected by lines to specific months: 'Förstärkningsundervisning Skolsäkerhetsutredningen' (Nov), 'Trygghet och studiero På språklig grund' (Jan), 'Tid för undervisnings-uppdraget Mobilfri skola' (Mars), 'Nationell skolpengsnorm grundskolan' (Jun), and 'Förskola 18 december Vinst i skolan del 2 31 december' (Dec) and 'Motverka hedersrelaterat våld 12/8 2026' (2026). Below the axis, five red boxes are connected by lines to specific months: 'Fler vägar till arbetslivet <Läraryrket' (Nov), 'Likvärdiga betyg Kunskap för alla' (Jan), 'Skärpta villkor för friskolesektorn' (Mars), 'Förbättrat stöd i skolan Registerkontroll' (April), 'Elefhälsa del 2 27/11' (Hösten), 'Rektors förutsättningar 14 januari' (Dec), and 'Nationell skolpengsnorm gymnasieskolan 1/11 2026' (2026).

Nov	Dec	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Jun	Hösten	Dec	2026
Förstärkningsundervisning Skolsäkerhetsutredningen		Trygghet och studiero På språklig grund		Tid för undervisnings-uppdraget Mobilfri skola			Nationell skolpengsnorm grundskolan		Förskola 18 december Vinst i skolan del 2 31 december	Motverka hedersrelaterat våld 12/8 2026
Fler vägar till arbetslivet <Läraryrket		Likvärdiga betyg Kunskap för alla		Skärpta villkor för friskolesektorn	Förbättrat stöd i skolan Registerkontroll		Elefhälsa del 2 27/11		Rektors förutsättningar 14 januari	Nationell skolpengsnorm gymnasieskolan 1/11 2026

Ändrade förutsättningar utifrån budgetpropositionen för 2026:

- Sänkt maxtaxa i förskolan: Regeringen avsätter medel för att sänka avgifterna inom maxtaxan i förskolan. Syftet är att fler barn ska kunna delta i förskolan och att minska hushållens ekonomiska belastning. Satsningen ingår i regeringens arbete för ökad likvärdighet och tidig språkutveckling
- Kvalitetshöjande satsning i förskolan: Medlen får användas till exempelvis personalförstärkningar, kompetensutveckling och språkfrämjande arbete. Regeringen framhåller förskolans betydelse för barns tidiga lärande och språkutveckling. (Riktat bidrag)
- Förstärkt Kunskapsbidrag: Regeringen förstärker Kunskapsbidraget för att öka likvärdigheten och förbättra resultaten i skolan. Bidraget riktas till skolhuvudmän med större behov och ska bidra till högre måluppfyllelse och stärkt undervisningskvalitet vilket innebär att Aneby i stort inte får nån utökning av bidraget. (Riktat bidrag)
- Mobilförbud i skolan: Regeringen inför ett obligatoriskt mobilförbud i skolan från 2026. Reformen finansieras för införande av tekniska lösningar, förvaring och administration. Syftet är att stärka studieron och skapa bättre förutsättningar för undervisning. (Generellt bidrag)
- Stärkt trygghet och studiero: Regeringen föreslår fortsatta och utökade satsningar på elevhälsa och trygghet i skolan. Medlen omfattar bland annat utveckling av skolhälsovården, stöd för skolkuratorer och skolpsykologer samt förlängning av statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder inom skolväsendet. (Generellt bidrag)
- Skolor mot brott. (Generellt bidrag)

Källa : Budgetpropositionen för 2026

Minskat barnantal i förskolan: Färre barn i förskolan gör att det inför hösten 2026 krävs en förändring inom Sunhults förskole- och skolområde. Frinnaryds förskola står inför utmaningar med ett lågt antal inskrivna barn, vilket skapar problem kring bemanning och säkerhet. Samtidigt är Sunhults skola trångbodd, med otillräckliga personalutrymmen och avsaknad av extra lokaler för individuellt stöd till elever. Barn- och utbildningsavdelningen kommer därför att ta fram ett förslag baserat på möjliga alternativ för att skapa en hållbar och kvalitativ verksamhet.

Ny skolplattform: De fem högländskommunerna Vetlanda, Sävsjö, Nässjö, Eksjö, Aneby samt högländets gymnasium har tillsammans gjort en förstudie inför upphandling av ny skolplattform. Målsättningen är att förstudien ska bidra till de effektmål som skolcheferna har formulerat.

Miljöanpassning av skolgårdar: I samverkan med samhällsbyggnads avdelningen och tekniska avdelningen fortsätter barn- och utbildningsavdelningen arbetet med att miljöanpassa skolgårdarna. Anpassningen handlar om naturlig skugga samt mer grönyta och växtlighet på förskole- och skolgårdarna. Detta bidrar förutom miljöförbättringar till en anpassad gård för lek och utveckling.

Vireda skola: Hösten 2026 förväntas tillbyggnaden av Vireda skola vara klar att tas i anspråk. Lokalerna i Lommaryds skola kommer att vid behov användas av förskolan.

Sammanhållet mellanstadium: Höstterminen 2026 kommer elever i årskurs 6 att stanna kvar på sina

nuvarande skolor för undervisningen. Det innebär att de får avsluta mellanstadiet på samma plats och slipper åka till tätorten innan de börjar årskurs 7.

Fritidskortet: Kulturskolan räknar med att införandet av fritidskortet kommer att leda till fler ansökningar till deras verksamhet. Redan idag finns det köer till flera instrument, och kulturskolan har inte tillräckliga resurser för att ta emot alla elever. Kulturskolan kommer under hösten 2025 att prova en ny satsning på bild och form. Skulle intresset bli stort är förhoppningen att kunna utöka verksamheten och erbjuda fler aktiviteter utöver musiken.

Verksamhetsförändringar

Inom förskola och grundskola görs justeringar om -3 637 tkr för 2026 enligt beslut.

Inom gymnasieskola samt vuxenutbildning görs justeringar om 5 057 tkr för 2026 enligt beslut.

I nedan tabell anges tilldelade medel för budget 2026 enligt beslut.

Utöver beslutade justeringar görs även en omfördelning av medel mellan fritidshem och förskola om 400 tkr samt omfördelning av 500 tkr från förskoleklass till grundskola och anpassad grundskola.

Det görs även en omfördelning av budget på cirka 1 240 tkr mellan kultur, bibliotek och fritid för att redovisa rätt kostnadsfördelning avseende tjänst och övriga kostnader.

	Belopp, tkr
Indexuppräknig	206
Volymförändring förskola	-4 973
Volymförändring fritids	-219
Volymförändring förskoleklass	201
Volymförändring grundskola	598
Föreningsbidrag	200
Del av tjänst till skolsocialt team	350
	-3637
Indexuppräknig gymnasiet	719
Volymförändring gymnasiet	1 319
Volymförändring vuxenutbildning	-37
Ökade kostnader inom gymnasiet	3556
Minskning Budget SFI	-500
	5057

Framtiden - Förväntad utveckling

Planerade större förändringar i kommunens verksamheter

Barn- och utbildningsavdelningen fortsätter att bevaka utvecklingen av antalet barn inom förskolan och grundskolan för att kunna anpassa verksamhetens omfattning. För att möta förändringarna och hålla kostnaderna inom tilldelade ekonomiska ramar är det nödvändigt att justera såväl verksamheternas placering, upptagningsområden som personalorganisation.

Anpassad grundskola: Planeringen för en sammanslagning av den anpassade grundskolan i Aneby kommun är igång och målet är att förändringen ska genomföras under höstterminen 2027. Samtidigt pågår en översyn av lokalerna för att underlag till investeringsbudgeten 2027 ska tas fram, så att nödvändiga resurser kan avsättas för att anpassa lokalerna till den nya verksamheten.

Nationella reformer inför 2027 och 2028.

Tioårig grundskola Läsåret 2028 blir grundskolan tioårig vilket innebär att förskoleklassen tas bort och eleverna börjar årskurs ett vid sex års ålder. De förskollärare som idag arbetar i förskoleklass kommer inför införandet att komplettera sin utbildning för att klara de krav som ställs för lärare i de lägre årskurserna.

Tid för undervisning: Utifrån förslaget om att reglera lärare undervisningstid kommer med all sannolikhet antalet tjänster för att klara timplanen att behöva utökas och då främst i de lägre årskurserna. En översyn pågår inför införandet 2027.

Elevhälsan del 2: Utredningen är en fördjupning av elevhälsa del 1 som kom tidigare under 2025. Denna del har fokuserat på att kartlägga hur den nuvarande lagstiftningen fungerar och föreslår förbättringar för att säkerställa att elever får det stöd de behöver. Utredningen har även lyft fram behovet av att renodla elevhälsans uppdrag, som tidigare har beskrivits som otydlig

Rektors förutsättningar: Utredning analyserar rektorernas förutsättningar att leda och samordna det pedagogiska arbetet. Utredaren ska bland annat föreslå hur rektors förutsättningar för sitt uppdrag kan förbättras, till exempel när det gäller stora rektorsområden. Dessutom ska utredaren analysera och vid behov föreslå vilka särskilda behörighetskrav som ska ställas på den som anställs som rektor.

Ny läroplan för grundskolan: Utredningens betänkande har varit ute på remiss under hösten 2025. Uppdraget har varit att föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Detta ska uppnås genom en tydlig kunskapsinriktning med fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter samt bättre anpassning efter elevers kognitiva utveckling och skilda förutsättningar. Förslaget pekar på en stärkt lärarroll med minskade krav på individualisering och anpassning. Ny läroplan förväntas införas 2028.

Nytt betygssystem: Det föreslagna nya betygssystemet för grundskolan innefattar en ny skala på 1–10, nationella slutprov som används för att kalibrera betygen, samt ett borttagande av F-betyget. Det nya betygssystemet förväntas införas 2028.

Budget 2026

Ekonomi

tkr	Budget 2025	Budget 2026	Förändring
Öppen förskola	770	780	10
Förskola	56 239	51 789	-4 450
Fritidshem	14 780	14 216	-565
Förskoleklass	7 838	7 562	-276
Grundskola	96 541	98 268	1 727
Anpassad Grundskola	9 085	9 244	159
Kulturskolan	5 363	4 351	-1 012
Bibliotek	3 085	3 214	129
Fritid	4 788	5 957	1 170
Nettokostnad BU Grundskola Barnomsorg	198 490	195 381	-3 108
Gymnasieskola	33 557	39 148	5 591
Anpassad Gymnasieskola	4 340	4 340	0
Vuxenutbildning	2 435	2 402	-34
Högskolan Höglandet	65	69	4
Svenska för Invandrare	1 571	1 073	-498
Nettokostnad BU Gymnasie Vux utb	41 968	47 032	5 064
NETTOKOSTNAD BU	240 458	242 413	1 955

Anslag enligt Budget del 1 2026, 238 414 tkr, därefter helårseffekt för löner 4 898 tkr, förändring personalomkostnadspålägg -962 samt teknisk justering för HF kostnader 62 tkr.

Verksamhetens mål

Perspektiv: Attraktiv kommun

Avdelningens mål: Barn, elever och vårdnadshavare ska ha möjlighet till inflytande och delaktighet i verksamhetens utveckling. Alla kommuninvånare ges möjlighet att ta del av och delta i kommunens kultur - och fritidsverksamhet.

Strategier
Verksamheten arbetar systematiskt med att ge barn och elever inflytande, så att de utvecklar de värderingar, attityder och färdigheter som behövs för att kunna delta aktivt som demokratiska medborgare.
Kultur- och fritidsverksamheten möjliggör att alla kommuninvånare får chans att delta och påverka aktiviteter som bidrar till ett meningsfullt och utvecklande liv.

Styrtal	Målvärde
Andel elever och vårdnadshavare som upplever inflytande: Elever årskurs 6-9, föräldrar förskola och årskurs F-9	85 %
Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun	3,5

Perspektiv: God ekonomi

Avdelningens mål: Barn- och utbildningsavdelningen säkerställer att verksamheten håller hög kvalitet, att målen för barnens bästa nås samt att budgeten följs.

Strategier
God ekonomisk hushållning på enheten.
En lärande organisation som ger möjligheten att utveckla flexibla lösningar utifrån givna förutsättningar.

Styrtal	Målvärde
Prognosen/utfallet för verksamhetens kostnader är inom tilldelad ram	100

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

Avdelningens mål: Avdelningen strävar efter att vara en lärande organisation där arbetsmiljön präglas av stimulerande möten, starkt pedagogiskt ledarskap samt att medarbetare ges inflytande och möjlighet till kontinuerlig kompetensutveckling.

Strategier
Rektorer/enhetschef och personal har kompetens för den verksamhet de ska bedriva, förvärvad genom adekvat utbildning och beprövad erfarenhet.
Den lärande organisationen bygger på tillit, vilket skapar möjligheter för medarbetarna att ha inflytande och vara delaktiga i utvecklingsprocesser.

Styrtal	Målvärde
Hållbart medarbetarengagemang (HME), index	82
Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	5,9 %

Perspektiv: Värdeskapande processer

Avdelningens mål: Avdelningen har en verksamhet som bygger på beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund, där alla ges möjlighet att utvecklas och nå högre måluppfyllelse genom kontinuerligt lärande och engagemang.

Strategier
All personal strävar efter att ge alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver för sin maximala utveckling.
Samverkan mellan kommunens olika avdelningar samt externa aktörer.
Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete för skolnärvaro.

Styrtal	Målvärde
Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor i procent	89 %
Andelen elever i årskurs 9 med ett meritvärde över 240	50 %

Perspektiv: Hållbart samhälle

Avdelningens mål: Avdelningen verkar för aktivt lärande för livslång utveckling i en trygg och hållbar miljö, där vi ger barn, elever och kommuninvånare handlingskompetens för att utvecklas till aktiva demokratiska medborgare.

Strategier
Arbetsmiljön i kommunens förskolor och skolor präglas av trygghet och studiero.
Avdelningen skall arbeta för att våra verksamheters miljöer kan hantera ett förändrat klimat och bidra till en positiv utomhusmiljö.
Verksamheterna skall möjliggöra aktivt deltagande i demokratiska processer i samhället.

Styrtal	Målvärde
Andel brukare som upplever trivsel i skolan/förskolan, brukare : Elever årskurs 6-9, föräldrar förskola och årskurs F-9	85 %
Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun	3,5

Sociala avdelningen

Verksamhetsbeskrivning

Uppdragsbeskrivning

Vi ska genom förebyggande arbete, i samverkan med andra, förebygga att behov av insatser uppkommer.

Vår uppgift är att bistå med insatser när behov finns, det vill säga när den enskilde inte har förmåga att tillgodose dessa behov genom egen försorg eller på annat sätt.

Våra insatser ska ges så att de stöder och utvecklar den enskildes förmåga och oberoende och bidrar till den enskildes möjligheter att leva ett värdigt liv.

Brukare/kunder

Sociala avdelningen tillgodoser behov hos följande brukare:

- Barn, ungdomar och vuxna människor som är ekonomiskt och socialt utsatta som bor eller vistas i kommunen
- Äldre människor och/eller människor med funktionsnedsättning i behov av stöd och service
- Människor i behov av hemsjukvård i ordinärt/särskilt boende
- Nyanlända, flyktingar samt asylsökande barn
- Stöd till anhöriga som vårdar närstående
- Tillhandahålla ändamålsenliga anläggningar samt verksamheter till gagn för medborgarna
- Erbjudar arbets- och sysselsättningsinsatser till dem som står utanför ordinarie arbetsmarknad
- Vidare har kommunen skyldighet att ge och tillhandahålla:
 - Information
 - Förebyggande arbete
 - Hälsofrämjande arbete
 - Samhällsplanerande insatser

Brukarnas behov

Utgångspunkten för verksamhetens arbete är att varje människa har behov av att utifrån sina egna förutsättningar ta ansvar för sitt liv och själv tillgodose sina behov.

När bedömningen är att den enskilde behöver verksamhetens hjälp för att tillgodose sina behov, är det centralt att den enskildes behov av delaktighet blir tillgodosett. Med delaktighet menas att varje person utifrån sina förutsättningar blir delaktig i beslut och insatser.

Detta medför att nedanstående behov tillgodoses av verksamheten först efter det att den enskildes egenansvar har beaktats och hen görs delaktig i hela arbetsprocessen i både vad som görs och hur det görs:

- Fysiska behov
- Psykiska behov
- Medicinska behov
- Sociala behov
- Existentiella behov

Regelverk att förhålla sig till

Verksamhets huvudsakliga regelverk att förhålla sig till:

- Förvaltningslagen
- Socialtjänstlagen, SoL
- Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS
- Hälso- och sjukvårdslagen, HSL

- Patientdata lagen
- Patientsäkerhets lag
- Patient lag
- Lagen med särskilda bestämmelser om vård av vissa unga, LVU
- Lagen om vård av vissa missbrukare i vissa fall, LVM
- Bostadsanpassnings lagen
- Lagen om öppen psykiatrisk tvångsvård, ÖPT
- Dataskydds förordningen

Verksamhetsområden

Individ- och familjeomsorg

Öppenvårdsenheten inom sociala avdelningen ansvarar framförallt för insatser inom barn och ungdom/familj samt missbruksvård för vuxna. Verksamheten har även ansvar för det förebyggande och uppsökande arbetet bland barn och unga samt föräldrastöd och samverkar med skola, region, polis och fritidsverksamhet.

Enheten för ekonomiskt bistånd äger hela ansvaret för att erbjuda förbättrande förutsättningar för arbetssökande som exempelvis personer med långvarigt försörjningsstöd, SFI-studerande och personer med funktionsnedsättningar. Vidare har enheten ett ansvar att, i samverkan med andra avdelningar och myndigheter, bereda lämplig och meningsfull praktik eller sysselsättning för dem som inte står till arbetsmarknadens förfogande.

Myndighetsutövning

Myndighetsutövning sker genom utredning av insatser enligt socialtjänstlagen till barn och unga/familj och vuxna. Insatser ges i form av öppenvård, missbruksvård för vuxna, försörjningsstöd, våld i nära relationer och insatser för äldre. Enheten ansvarar för råd och service samt myndighetsutövning enligt LSS, lagen om stöd och service till funktionshindrade, myndighetsutövning enligt lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Myndighets enheten ansvarar även för utredning av insatser för ensam kommande barn och ungdomar och andra flyktingar.

Äldreomsorg

Ansvarar för särskilt boende och insatser i ordinärt boende. Särskilt boende omfattar lägenheter för somatiskt sjuka samt gruppboende för personer med demenssjukdom. Inom ramen för insatser i ordinärt boende, erbjuds hemtjänst, delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser, kvälls- och nattpatrulls verksamhet samt trygghetslarm. Aktiviteter erbjuds personer i ordinärt boende och särskilt boende genom idéburet partnerskap i samverkan med vuxenskolan. Dagverksamhet erbjuds för personer med demens sjukdom

Hälso- och sjukvård

Enheten har hälso- och sjukvårdsansvar upp till sjuksköterskenivå för enskild i särskilt boende och ordinärt boende inom äldreomsorg och LSS som är inskrivna i hemsjukvården. Enheten ansvarar även för kommunal rehabilitering.

Funktionshinder omsorg

Ansvarar för stöd, service och omvårdnad till vissa funktionshindrade, i enlighet med lag om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) samt stöd, service och omvårdnad till personer med psykiska funktionsnedsättningar enligt socialtjänstlagen (SoL). Insatser ges i form av ledsagarservice, korttids vistelse, korttidstillsyn, daglig verksamhet, personlig assistans, bostad med särskild service och boendestöd.

Omvärldsanalys

Individ och Familjeomsorg

Psykisk ohälsa bland barn och unga fortsätter att öka, vilket märks i att fler söker stöd – både på egen hand och via andra samverkansparter. Samtidigt påverkas även vuxna av samhällsfaktorer som ekonomisk oro, globala konflikter och klimatförändringar, vilket i sin tur påverkar barnens välmående. Kostnaderna inom individ- och familjeomsorgen har hållit sig på en relativt stabil nivå. Avdelningen har arbetat aktivt för att minska både nya och pågående placeringar genom att införa

nya arbetssätt där fokus är hela familjen och insatser på hemmaplan i första hand. Avdelningen kommer fortsatt arbeta med förebyggande insatser i samverkan med skola, region och civilsamhälle.

De ekonomiska klyftorna i samhället har fortsatt att växa – mellan de som har arbete och de som står utanför, mellan stad och landsbygd, mellan inrikes och utrikes födda samt mellan olika bostadsområden. För att motverka utanförskap och minska risken för att unga rekryteras till kriminella miljöer behöver vi stärka inkluderingen. En viktig insats är att skapa smidiga övergångar mellan grundskola och gymnasium, så att barn och unga får bättre förutsättningar att lyckas i skolan och ta steget in i arbetslivet.

Samverkan mellan socialtjänst, region, hälsocenter, näringsliv och föreningsliv behöver fortsatt utvecklas för att fler ska få möjlighet till arbete och meningsfull sysselsättning – vilket stärker både självständighet och hälsa.

Äldreomsorg

Antalet personer i Sverige som är 85 år eller äldre beräknas öka med 60 procent fram till år 2033. Det betyder att fler kan behöva äldreomsorg men samtidigt visar statistik att andelen äldre personer som nyttjar äldreomsorg har minskat över tid. Så den ökande livslängden är positiv, men innebär också utmaningar. Det är fler som lever med demenssjukdomar och fler som upplever ensamhet. Samhället behöver utveckla nya sätt att möta äldre för att minska psykisk ohälsa och främja social gemenskap.

Lokalt har ett beslut tagits om ett uppdrag att ta fram en förstudie avseende ombyggnation eller nybyggnation av särskilt boende äldre. Syftet med förstudien är att undersöka framtida behov av äldreomsorg i Aneby samt ge förslag på hur omsorgen kan utformas på ett sätt som är funktionellt, kostnadseffektivt och ändamålsenligt utifrån verksamhetens behov.

Fokus framåt ligger på förebyggande insatser och information som stärker individens möjlighet att leva ett självständigt liv. Detta är en del av verksamhetens omställning mot ökad delaktighet, ansvarstagande och utveckling av insatser som ger egenvärde – inklusive nya digitala lösningar.

Hälso-och sjukvård

Sjukvården utvecklas mot att alltmer avancerad vård ges i hemmet, vilket kräver kompetensutveckling, nya arbetssätt och ökad samverkan mellan primärvård, slutenvård och kommunal hälso- och sjukvård.

Utvecklingen av God och Nära vård innebär personcentrerad vård som:

- utgår från individens behov och förutsättningar,
- bygger på relationer och är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv,
- främjar jämlik hälsa, trygghet och självständighet genom gemensamt ansvar och tillit.

Läkarmottagning på särskilt boende ger goda förutsättningar för ett mer förebyggande arbetssätt, med vårdplaner som tydliggör var och hur vården ska ges. Samverkan mellan region, primärvård och hemsjukvård utvecklas för att identifiera vilka individer som kan få avancerad vård i hemmet, och hur vårdgivare kan få tillgång till gemensam dokumentation för helhetssyn.

Funktionshinder omsorg

Uppföljningar visar att personer med funktionsnedsättning har sämre tillgång till resurser och lägre delaktighet jämfört med övriga befolkningen.

Avdelningen deltar aktivt i planeringen av uppförande av ny gruppboende där byggnationen av ett nytt boende pågår och förväntas gå i drift under andra halvåret 2026. Utvecklingen av daglig verksamhet är en annan viktig del då behovet ökar i form av nya brukare som tar del av verksamheten. Ett viktigt mål i den utvecklingen är också att daglig verksamhet i stor utsträckning ska ge brukarna möjlighet att vara en del av samhället och dess gemenskap.

Arbetsförmedlingen fokuserar på målgruppen för att öka möjligheten till praktik och sysselsättning inom det ordinarie arbetslivet. Detta ger då vår verksamhet ännu större anledning att utveckla utflyttad daglig verksamhet som ett steg mot ökad normalisering och inkludering.

Verksamhetsförändringar

I nedan tabell ser ni de beslutade medel som Sociala avdelningen har tilldelats inför 2026. Indexjusteringen har fördelats till verksamheter med indexpåverkade kostnader. Medlen från finansieringsprincipen, fast omsorgskontakt SÄBO om 157 tkr samt kompetensutvecklingsmedlen inom ÄO och FO om 160 tkr läggs på övergripande. LSS-boende verksamhet om 2 910 tkr fördelas till funktionshinderomsorgen. Finansieringsprincipen, bestämmelser enligt socialtjänstlagen fördelas till övergripande för del av MAS- tjänst, till myndighetsenheten för del av tjänst för anhörigstöd, del till personlig assistans för att täcka ökad schablonersättning samt till hälso- och sjukvård för att täcka hjälpmedelskostnader på rehab.

Övergripande sociala avdelningen

Statsbidraget för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer om cirka 2 800 tkr räknas fortsatt in i budgeten för sociala avdelningen under 2026.

Medel från finansieringsprincipen, fast omsorgskontakt SÄBO om 157 tkr fördelas till övergripande för att sedan kunna överföras till SÄBO.

Medel för kompetensutveckling inom ÄO och FO om 160 tkr fördelas till övergripande.

För att finansiera del av MAS- tjänst används medel om 30 tkr från finansieringsprincipen, bestämmelser enligt socialtjänstlagen.

Individ- och familjeomsorg

Budget om 323 tkr för arbete med anhörigstöd flyttas till myndighetsenheten från öppenvården.

Myndighetsenheten

Verksamheten får en utökad budgetram om 1 000 tkr inför 2026 för att minska underskott på placeringar barn och unga.

Budget om 323 tkr för arbete med anhörigstöd flyttas till myndighetsenheten från öppenvården. Samtidigt fördelas även 326 tkr av finansieringsprincip, enligt bestämmelser enligt socialtjänstlagen för arbetet med anhörigstöd.

Äldreomsorgen särskilt boende (SÄBO, korttidsenheten och Natt SÄBO)

Äldreomsorgen särskilt boende får 142 tkr i indexuppräknings främst kopplat till hyresökning.

Äldreomsorgen ordinärt boende (Hemtjänst, dagverksamhet, Öppen verksamhet och Natt hemtjänst).

600 tkr avseende statsbidraget god vård och omsorg omfördelas från hemtjänsten till övergripande för tekniktjänst.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvård tilldelas 100 tkr från finansieringsprincip, bestämmelser enligt socialtjänstlagen för att täcka kostnader inom rehab för hjälpmedel. Samtidigt plockas 100 tkr avseende statsbidraget god vård och omsorg tillbaka till övergripande.

Funktionshinderomsorgen

Funktionshinderomsorgen tilldelas 2 910 tkr för LSS boende verksamhet. 2 530 tkr av dessa går till boendet och 380 tkr går till Baggen för att täcka del av nyanställning.

För att täcka ökad schablonkostnad inom personlig assistans används medel från indexjusteringar samt finansieringsprincip, bestämmelser enligt socialtjänstlagen om totalt 80 tkr.

Familjehem vård. överflyttade

Inga förändringar utöver något minskad budget på grund av förändrat PO-pålägg för 2026.

	Belopp, tkr
Indexuppräkningsar	469
LSS boende verksamhet	2910
Finansieringsprincipen, bestämmelser enligt socialtjänstlagen	475
Finansieringsprincipen, fast omsorgskontakt SÄBO	157
Minska underskott inom placeringar av barn och unga	1000
Kompetensutveckling inom äldreomsorg och funktionshinderomsorg (endast under 2026)	160
Summa	5 171

Framtiden - Förväntad utveckling

Vi har inför 2026 fortsatt påverkan av ekonomiska svårigheter i samhället och en utvecklad våldspirall där kriminella maktstrukturer har tagit makten över barn och ungdomar genom erbjudande om pengar och makt. För att bryta denna trend krävs en fortsatt kraftsamling på många områden. Att arbeta preventivt och förebyggande i samverkan är ett koncept som är beprövat och som vi vet fungerar. Socialtjänsten får nu också lagstöd i detta arbete genom den nya socialtjänstlagen som trycker på just dessa delar men betonar även vikten av att vara lätt tillgänglig och att insatser ska vara jämlika och jämställda.

Avdelningen inväntar pågående kartläggning av behovet i Aneby kommun kopplat till psykisk ohälsa för att se vilka steg som behöver tas i omställningen mot ny socialtjänstlag. Avdelningen kommer ingå i lärprocessen kopplat till SKR för att i ett gemensamt arbete ta lärdom av andra men även ställa om för att uppnå målen med att vara förebyggande, lätt tillgänglig, jämlik och jämställd samt använda evidensbaserade arbetssätt. Avdelningen kommer fortsatt behöva arbeta för ökad samverkan och utvecklad välfärdsteknik för att uppnå effektiva arbetssätt och våga sluta göra vissa delar för att klara av att göra nya. För att klara omställningen behöver vi även ställa om vår kompetensförsörjning kopplat till nya behov och utmaningar.

I arbetet med nära vård blir samverkan med primärvården och regionen ännu viktigare för att uppnå att vården ska komma nära individen och ges i på bästa plats. Samverkan mellan kommun och region strävar allt mer mot att se hela människan och kunna ge rätt insatser i ett tidigt skede. Nära vård begreppet går väl ihop med intentionerna i nya socialtjänstlagen vilket ger än mer tyngd i omställningen.

Stor vikt läggs vidare på samverkan med civilsamhälle för att nå ut med information och motivera till eget ansvar för sin hälsa och livssituation med mål om att leva ett självständigt liv. Detta som ett led i att resurser behöver prioriteras till fördjupade och samordnade insatser till individer med komplexa behov.

Det blir viktigt att vi inom socialtjänsten arbetar för alla målgrupper och att vi utgår från lokala behov där Aneby ska vara en plats man vill växa upp på, bo och verka i samt åldras med möjlighet till god fysisk, social och psykisk hälsa.

I syfte att fortsatt erbjuda god insatskvalité, samt god arbetsmiljö till lägre kostnader arbetar verksamheten vidare med att utveckla nya arbetssätt och skapa delaktighet hos personalen. Vi behöver utveckla vårt interna samarbete, höja kompetensen på medarbetare och fortsätta ta del av hur våra brukare tänker att de vill ha sina insatser utförda för att uppnå en god kvalitet och resursoptimering. Avdelningen behöver utifrån helhet än mer se vad vi kan göra tillsammans för att klara av våra uppdrag samt våga pröva nya vägar och metoder. Genom att göra oss attraktiva skapar vi också förutsättning att klara våra framtida kompetensförsörjning.

Vi har alla också ett stort ansvar att ta ansvar för vårt hållbarhetsarbete kopplat till både de sociala delarna som de ekologiska. Ju mindre avtryck vi gör i vår miljö desto större möjlighet ger vi till vår

jord och natur att leva i harmoni med oss människor. Den sociala hållbarheten består i att bry sig om varandra och att våga fråga varandra hur vi mår på riktigt och att också vara ett stöd för varandra för att minska den psykosociala ohälsan.

Digitalisering och artificiell intelligens, AI, är framtidens nya område för att möta utvecklingen. Dock behöver vi mer kunskap för att använda det på rätt sätt och i kombination med goda strukturer kan det ge effektiviseringar som gynnar både individ och verksamhet.

Tillsammans tar vi ansvar för Esthers bästa och tar tillvara varandras kunskap och kompetens för att skapa förändring och utveckling för en ljusare framtid.

Budget 2026

Ekonomi

Belopp, tkr	Budget 2025	Budget 2026	Förändring
Övergripande sociala avdelningen	10 242	11 412	1 170
Intäkter	-3 246	-3 246	0
Personalkostnader	6 345	7 104	759
Övriga kostnader	7 143	7 554	411
Myndighetsenheten	32 667	34 313	1 646
Intäkter	-3 933	-3 933	0
Personalkostnader	25 639	26 285	646
Övriga kostnader	10 961	11 961	1 000
Individ och familjeomsorg	11 128	10 820	-308
Intäkter	-1 349	-1 349	0
Personalkostnader	11 121	10 813	-308
Övriga kostnader	1 356	1 356	0
Funktionshinderomsorgen	30 063	33 096	3 033
Intäkter	-5 466	-5 466	0
Personalkostnader	26 123	29 036	2 913
Övriga kostnader	9 406	9 526	120
Äldreomsorg särskilt boende	43 368	43 578	210
Intäkter	-10 268	-10 268	0
Personalkostnader	38 029	38 097	68
Övriga kostnader	15 607	15 749	142
Äldreomsorg ordinärt boende	29 185	28 657	-528
Intäkter	-3 156	-3 156	0
Personalkostnader	27 084	26 537	-547
Övriga kostnader	5 257	5 276	19
Hälso och sjukvård	19 556	19 601	45
Intäkter	-1 264	-1 264	0
Personalkostnader	16 123	16 147	24
Övriga kostnader	4 697	4 718	21
Familjehem vårdn. överflyttade	3 724	3 708	16
Intäkter	0	0	0
Personalkostnader	3 724	3 708	16
Övriga kostnader	0	0	0
NETTORAM	179 933	185 185	5 284

Anslag enligt Budget del 1 2026, 181 674 tkr, därefter helårseffekt för löner 4 569 tkr samt teknisk justering för HF kostnader -91 tkr samt förändrad personalomkostnad -967 tkr.

Verksamhetens mål

Perspektiv: Attraktiv kommun

Avdelningens mål: Sociala avdelningen ska utifrån sitt grunduppdrag ge invånarna insatser av god kvalitet och säkerhet. Tjänsterna ska också skapa trivsel, engagemang, delaktighet och trygghet.

Strategier
Vi ska jobba i samverkan/team för ett förebyggande, salutogent och patientsäkert arbetssätt som utgår från individens behov och förutsättningar.
Vi ska ge individen möjlighet till inflytande och delaktighet och vi ska inhämta deras synpunkter på våra insatser.

Styrtal	Målvärde
Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun	3,5
De tio indikatorerna för palliativ vård ska uppnås till minst 85%	8,5
Minska fallolyckor i relation till föregående år.	

Perspektiv: God ekonomi

Avdelningens mål: Sociala avdelningen ska bedriva en kostnadseffektiv verksamhet

Strategier
Vi ska arbeta med Långsiktighet och återbruk för att beakta Hållbarheten.
Vi ska jobba för att alla medarbetarna ska ha kunskap om de ekonomiska förutsättningarna och vara delaktiga i att utveckla nya och kostnadseffektiva arbetssätt.

Styrtal	Målvärde
Prognosen/utfallet för verksamhetens kostnader är inom tilldelad ram.	100 %

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

Avdelningens mål: Sociala avdelningen ska vara en attraktiv och en hälsofrämjande arbetsplats

Strategier
Vi ska jobba för ett engagerat, närvarande och tillitsfullt ledarskap.
Vi ska tillsammans arbeta för en arbetsmiljö som främjar delaktighet, professionellt medarbetarskap och kompetensutveckling.

Styrtal	Målvärde
Hållbart medarbetarengagemang (HME), index	82
Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	5,9 %
Medarbetarnas uppfattning om sin kompetens och kunskap för uppdraget ska vara mycket god.	95 %
Öka chefernas förutsättningar att leda och ansvara för sina verksamheter	78 %
Bruttoomsättningen av personal ska minska i relation till föregående år.	

Perspektiv: Värdeskapande processer

Avdelningens mål: Sociala avdelningen ska, tillsammans med andra arbeta systematiskt med uppföljning och utvecklingen av insatser och verksamhet

Strategier
Vi ska jobba för en Tillitsbaserad- och Lärande organisation där alla medarbetare är delaktiga i ett systematiskt utvecklingsarbete av verksamheten, inklusive digitalisering och välfärdsteknik.
Vi ska tillsammans med andra parter/aktörer främja verksamhetsutveckling och ha ett förebyggande perspektiv i allt vi gör.

Styrtal	Målvärde
Medarbetarna uppfattning av att de deltar aktivt i utvecklingen av verksamheten ska vara god.	89 %
Andelen 80+ i särskilt boende eller med hemtjänst i ordinärt boende	24 %

Perspektiv: Hållbart samhälle

Avdelningens mål: Sociala avdelningen ska bidra till en hög livskvalitet och en hållbar livsmiljö i samhället

Strategier
Vi ska arbeta för att minska klimatpåverkan.
Vi ska bidra till att skapa förutsättningar för att alla ska kunna vara delaktiga i det demokratiska samhällslivet.

Styrtal	Målvärde
Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun	3,5

Samhällsbyggnadsavdelningen

Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och har det närmaste inseendet över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen (2010:900). Nämnden fullgör också kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet liksom livsmedelsområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsområdena. Övergripande lagstiftning finns i miljöbalken (1998:808), livsmedelslagen (2006:804) och gällande EG-förordningar.

Nämnden svarar för räddningstjänsten samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnd som ansvarar för räddningstjänsten, för förebyggande åtgärder samt information och tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Samhällsbyggnadsnämnden är också kommunens trafiknämnd och fullgör de trafikuppgifter som avses i § 1 lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor. Nämnden ska meddela lokala trafikföreskrifter och besluta om parkeringstillstånd för rörelsehindrade enligt trafikförordningen (1998:1276).

Samhällsbyggnadsavdelningen

Samhällsbyggnadsavdelningen arbetar tillsammans med övriga avdelningar i kommunens organisation för ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande utifrån gällande lagstiftning, internationella, nationella och kommunala styrdokument. Genom dialog och delaktighet vill avdelningen skapa förståelse för detta arbete bland medborgare och verksamhetsutövare. Verksamheten strävar efter att präglas av objektivitet, effektivitet och god service utan att ge avkall på rättssäkerheten. Avdelningen arbetar utifrån det uppdrag som samhällsbyggnadsnämnden har men också med många frågor gentemot kommunstyrelsen. Här svarar samhällsbyggnad bland annat för kommunens mark och exploatering men också för kommunens arbete i säkerhetsfrågor, krisberedskap och säkerhetsskydd.

Bygg- och miljöenheten

Plan- och bygg upprättar och handlägger detaljplaner, områdesbestämmelser, översiktsplaner samt underlag för reservatsbildning.

Enheten handlägger lovärenden (bygglov, marklov, rivningslov) från rådgivning, beslut, samråd, kontroll till slutbesked. Enheten handlägger också dispensärenden gällande strandskyddet, kulturmiljöärenden, byggnadsvårdsärenden, täktverksamhet samt ärenden rörande jord- och skogsbruket.

Enheten ansvarar för tillsynsverksamhet avseende olovligt byggande, ovårdade tomter eller fastigheter och planöverträdelser.

Enheten svarar för kommunens samlade kartverk, fastighetsregister och adressregister.

Miljösidan utför tillsynsarbete och beslutar i bland annat miljöskydds-, hälsoskydds-, renhållnings- och livsmedelsärenden på delegation av nämnden. Enheten svarar också för att sprida information om nämndens arbete samt ger råd och anvisningar i miljöfrågor till företag och allmänhet. Enheten har ansvaret för kommunens naturvårdsarbete.

Enheten har ett ansvar att driva och följa upp de lokala miljömålen i kommunen.

Enheten utför olika provtagningar och mätningar samt inspektioner och besiktningar av lokaler och verksamheter inom nämndens ansvarsområde. Förebyggande arbete och myndighetsutövning har centrala platser i verksamheten.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten ansvarar för planering, beredskap och utryckningstjänst, intern och extern övningsverksamhet, intern och extern utbildning samt försäljning av externa tjänster såsom tillsyn av brandlarm- och sprinkleranläggningar. Räddningstjänsten handlägger tillståndsärenden om brandfarliga och explosiva varor. Räddningstjänsten är också remissinstans i olika ärenden gentemot andra myndigheter.

Räddningstjänsten har ansvaret för sotningen i kommunen, brandskyddskontroll och förebyggande brand- och trafiksäkerhetsarbete.

Samverkan inom räddningstjänstområdet sker genom Räddsam F, där länets samtliga kommuner tillsammans med Ydre kommun ingår. Aneby kommun via räddningstjänsten ingår också i F-samverkan. F-samverkan är ett samverkansorgan mellan polis, region, kommuner och länsstyrelsen.

Omvärldsanalys

Myndigheten för civilt försvar

Från den 1 januari 2026 byter Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, namn till Myndigheten för civilt försvar. I det civila försvaret har Myndigheten för civilt försvar två roller, dels som den ledande, inriktande och samordnande myndigheten och dels som sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn, räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen.

Regeringen föreslår också om en förstärkning av det civila försvaret med totalt cirka tolv (12) miljarder kronor under åren 2026-2028 för ökad förmåga i kommuner och regioner.

Några förändringar i lagstiftning som påverkar verksamheten

Från den 1 december 2025 träder ändringar i plan- och bygglagen i kraft avseende bygglov. Målet med ändringarna är att förenkla och förtydliga bygglovsprocessen. Lagändringarna påverkar till exempel vilka byggåtgärder som behöver bygglov och vilka som inte gör det. Främst utifrån förändringarna i plan- och bygglagen har regeringen också beslutat om ändringar i plan- och byggförordningen.

Boverket har tagit fram nya byggregler. De nya byggreglerna började gälla från och med 1 juli 2025. Författningen om aktsamhet vid bygg, rivnings- och markåtgärder började gälla utan övergångsregler redan 1 januari 2025. De nuvarande reglerna, BBR och EKS, kommer fortsatt att kunna tillämpas i lov- eller anmälningsärenden om bygglovsansökan eller anmälan kommer in till kommunen innan 30 juni 2026. De regler som byggnadsnämnden börjar tillämpa under övergångstiden, som sträcker sig mellan 1 juli 2025 till och med 1 juli 2026, ska fortsättningsvis tillämpas tills att ärendet avslutas.

Riksdagen har beslutat om ändringar av strandskyddsreglerna i miljöbalken. Det handlar bland annat om att strandskydd inte längre ska gälla vid små vattendrag, det vill säga vattendrag som vid normalvattenstånd är smalare än 2 meter eller som har en vattenspegel på mindre än 1 hektar. Det görs också vissa lättnader när det gäller så kallade förvärvsverksamheter inom jordbruk, fiske, vattenbruk, skogsbruk eller renskötsel. Förändringarna i miljöbalken om strandskydd började gälla 1 juli 2025.

Flera förändringar sker i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Krav på verksamheterna att de ska anmäla användning eller tillfällig förvaring av explosiva varor till tillsynsmyndigheten innan arbetet påbörjas. Skärpning i prövningen av tillstånd, med fokus på brottsprevention. Tillsynen skärps också som komplement till tillståndsprövning och att tillsynsmyndigheten i ökad utsträckning ska polisanmäla identifierade lagöverträdelser. Sekretessregler införs kring känsliga uppgifter i tillsynsärenden.

Verksamhetsförändringar

Inför 2026 har kommunfullmäktige beslutat om en budgetram som motsvarar 2025 års ram. Under 2025 fanns dock en tillfällig satsning avseende detaljplanering om 400 tkr. Denna utgår alltså nu.

Från 1 januari 2025 ansvarar samhällsbyggnadsnämnden för handläggningen av serveringstillstånd och tillsynen enligt alkohollagen (2010:1622).

Taxeförändringar

Utifrån förändrad plan- och bygglagstiftning föreslås en ny plan- och bygglovtaxa från 1 januari 2026. Taxan bygger i högre utsträckning på handläggningstiden i respektive ärende i jämförelse med tidigare, då taxan till större del grundats på storleken på själva åtgärden. Tintaxan föreslås till 1 130 vilken då är densamma för ärenden utifrån miljöbalken som utifrån plan- och bygglagen.

En ny taxa för alkoholtillstånd och tillsyn föreslås också från 1 januari 2026. Den nya taxan är mer anpassad efter övriga taxor inom samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden.

	Belopp, tkr
Detaljplanering	-400

Framtiden - Förväntad utveckling

Stora demografiska förändringar kräver mer samverkan och ökad digitalisering

Stora demografiska förändringar påverkar välfärden. Vi lever allt längre och är allt friskare. Antalet barn minskar och den arbetande delen av befolkningen ökar nästan inte alls. I prognoserna för kommunen finns en liten befolkningsminskning fram till 2033. Hittills under innevarande år finns dock en positiv befolkningsutveckling, vilket i stort ger större möjligheter att möta kommande utmaningar. Åldersgruppen över 80 år kommer att öka med nära 34 procent, vilket ställer andra krav på samhällsplaneringen och inte minst på andra arbetssätt inom kommunen stort.

Krav och förväntningar ökar på verksamheten. För att möta detta tillsammans med en åldrande befolkning krävs ännu större grad av samverkan, inte minst med grannkommuner i olika form och i olika utsträckning. Inom byggsamverkan har stort gemensamt arbete lagts ner på att ta fram förslag till en ny plan- och bygglovtaxa i samband med förändringarna i plan- och bygglagen. Likaså har gemensamma informationsmaterial arbetats fram. Miljösamverkan har initierat ett arbete med en förstudie kring ett nytt gemensamt verksamhetssystem (för såväl bygg- som miljösidan) i länet. Avsikten är en gemensam upphandling längre fram och ett system som bättre kan svara upp mot såväl dagens som morgondagens krav och förväntningar. Robotisering av enklare beslut är ett exempel som kan nämnas.

SWEN ersätter RAKEL

Det pågår nu en utveckling av nästa generations kommunikationssystem för samhällsviktiga aktörer. Detta ska ersätta nuvarande system RAKEL. Det nya heter SWEN – The Swedish Emergency Network. Det nya system ska införas senast 2030 då RAKEL släcks. Kostnaden för bytet behöver kommunen ta höjd för i kommande budgetarbete. Kostnadsbilden är inte helt klar idag med grovt uppskattat handlar det omkring 600 tkr.

Totalförsvaret och räddningstjänst under höjd beredskap

Räddningstjänsten har påbörjat arbetet kring en räddningstjänst under höjd beredskap. Sammantaget kommer arbetet öka och innebära tillkommande uppgifter, utbildning och övningar.

Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030 utgör grunden för Sveriges planering och utveckling av totalförsvaret under rubricerad tidsperiod. Utgångspunkterna baseras på sju dimensionerande typsituationer som kan förekomma samtidigt och i kombination. Aktörerna behöver anpassa dessa efter sina verksamheter och geografiska förutsättningar. Utgångspunkterna understryker vikten av att totalförsvaret ska kunna fungera under minst tre månader av ett omfattande krig i Europa, vilket ger uthållighet och möjlighet för samhället att ställa om till krigstida förhållanden. Civila verksamheter ska inom ramen för de tre månaderna ha förmågan att klara minst två veckor med egna resurser. Samtidigt ställs krav på att skydda civilbefolkningen, inklusive särskilt sårbara grupper, bland annat enligt folkrättsliga principer. Dokumentet avslutas med ett antal slutsatser som samtliga aktörer i totalförsvaret uppmanas att omsätta till handling i sin egen organisation.

Budget 2026

Ekonomi

Belopp, tkr	Budget 2025	Budget 2026	Förändring
Plan- och Byggenheten	3 228	2 846	-382
intäkter	-1 036	-1 036	0
personalkostnader	2 812	2 819	7
övriga kostnader	1 452	1 063	-389
Miljöenheten	2 248	2 253	5
intäkter	-458	-458	0
personalkostnader	2 518	2 523	5
övriga kostnader	188	188	0
Räddningstjänsten	10 314	10 329	15
intäkter	-2 100	-2 100	0
personalkostnader	7 818	7 832	14
övriga kostnader	4 596	4 597	1
NETTORAM	15 790	15 428	-362

Anslag enligt Budget del I 2026, 15 106 tkr, därefter helårseffekt för löner 395 tkr, HF omfördelning 10 tkr samt förändrad personalomkostnad -83

Verksamhetens mål

Perspektiv: Attraktiv kommun

Avdelningens mål: Den lokala kraften i form av medborgarnas delaktighet och medverkan i den egna ortens/bygdens utveckling tas till vara.

Strategier
Förtroendevalda och tjänstepersoner har god kunskap om företagandets villkor och samhällsbyggnadsavdelningen har en positiv och öppen dialog med medborgare och verksamhetsutövare.
Verksamheten präglas av objektivitet, effektivitet och god service utan att ge avkall på rättssäkerheten.
Beslut och skrivelser ska formuleras på ett lättförståeligt sätt för alla.

Styrtal	Målvärde
Andelen inkommande och avslutade ärenden ska vara i balans.	1
Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun	3,5

Perspektiv: God ekonomi

Avdelningens mål: Verksamhetsmålen och budget i balans uppnås.

Strategier
Effektiv resursanvändning med balans mellan vad som ska utföras och tillgängliga resurser.
Samhällsbyggnadsavdelningen samarbetar och samverkar på olika sätt med andra kommuner och organisationer där det leder till förbättring/effektivisering och/eller resursbesparing i verksamheten.

Styrtal	Målvärde
Prognosen/utfallet för verksamhetens kostnader är inom tilldelad ram.	100 %

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

Avdelningens mål: Avdelningen har hög arbetstillfredsställelse med meningsfullt och utvecklande arbetsinnehåll samt bejakar medarbetarnas hälsa och livssituation.

Strategier
Ledarskapet på avdelningen präglas tillit.
Medarbetaren ska kunna påverka sitt arbete och arbetsmiljö.

Styrtal	Målvärde
Hållbart medarbetarengagemang (HME), index	85
Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	3 %

Perspektiv: Värdeskapande processer

Avdelningens mål: Avdelningen arbetar med ett kontinuerligt förbättringsarbete, god omvärldsbevakning och effektiva processer.

Strategier
Deltar aktivt i samverkan.
Praktiska och effektiva verksamhetssystem.
Kontinuerligt kvalitetsarbete för effektivisering och att minska handläggningstiderna.

Styrtal	Målvärde
Bygglovsansökningar ska hanteras inom fem veckor från fullständig ansökan.	90 %
Värmepumpsanmälningar ska hanteras inom två veckor från fullständig ansökan.	90 %

Perspektiv: Hållbart samhälle

Avdelningens mål: Avdelningen arbetar för hållbara samhällen utifrån perspektiven god infrastruktur och miljö där tryggad bostadsförsörjning och goda villkor för människor och miljö ingår.

Strategier
Brand och olycksriskerna ska fortlöpande minskas på människor, miljö och egendom. Förebyggande arbete inom kommunen och mellan kommunen och andra aktörer.
Utveckla och revidera översiktsplaner och detaljplaner för ett säkert och robust samhälle samt för att säkra tillgången på mark som möjliggör bostadsexploatering och industrietablering.
Avdelningen arbetar för attraktiva och inbjudande samhällen i samverkan mellan kommun, näringsliv och allmänhet.
Avdelningen arbetar för miljön genom att begränsa negativ påverkan av luft, mark och vatten samt för ett hälsosäkert samhälle med fokus på redliga livsmedel och att eliminera sanitära olägenheter.

Styrtal	Målvärde
Tillsynsbesök hos verksamhetsutövare i enlighet med tillsynsplaner inom miljö, hälsoskydd och livsmedel.	100 %
Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun	3,5

**ANEBY
KOMMUN**

Storgatan 48, Box 53, 578 22 ANEBY
Tel. 0380-461 00 Fax. 0380-461 95
www.aneby.se